

วิทยานิพนธ์เรื่อง	หลักจริยธรรมกับการใช้เสรีภาพของสื่อมวลชนที่ กระทบต่อสิทธิส่วนตัว
คำสำคัญ	ผู้ประกอบการวิชาชีพสื่อมวลชน จริยธรรม สิทธิส่วนตัว
นักศึกษา	สุริศักดิ์ ดอกไม้งาม
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	ดร. กฤษณ์ วสินนท์
หลักสูตร	นิติศาสตรมหาบัณฑิต กลุ่มวิชา กฎหมายมหาชน
คณะ	นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม
พ.ศ.	2562

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ทำการศึกษาในเรื่องของหลักจริยธรรมกับการใช้เสรีภาพของผู้ประกอบการวิชาชีพสื่อมวลชนที่กระทบต่อสิทธิส่วนตัว ที่ได้มีการรับรองไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ซึ่งโดยปกติแล้วผู้ประกอบการวิชาชีพสื่อมวลชนมีหน้าที่ในการสอดส่องตรวจสอบ และทำหน้าที่ในการแสวงหาข้อมูลข่าวสาร และรวมถึงการนำเสนอข้อมูลต่างๆ ที่ได้มาเผยแพร่สู่แก่สาธารณะ โดยอยู่บนสิทธิพื้นฐานของสิทธิในการรับรู้ของประชาชน และให้สอดคล้องกับประโยชน์ของสาธารณะ

ปัญหาในการนำเสนอข่าวสารของผู้ประกอบการวิชาชีพสื่อมวลชนนั้นจะต้องเป็นไปตามจริยธรรมวิชาชีพของสื่อมวลชนซึ่งจริยธรรมของผู้ประกอบการวิชาชีพสื่อมวลชนนั้นเป็นเพียงกฎเกณฑ์ของผู้ประกอบกิจการสื่อมวลชนที่ได้กำหนดขึ้นเพื่อใช้ควบคุมสมาชิกของตนเท่านั้นในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารของผู้ประกอบการวิชาชีพสื่อมวลชนของบุคคลไม่ว่าจะเป็นบุคคลธรรมดา หรือบุคคลสาธารณะนั้นในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารที่มีการล่วงละเมิดสิทธิส่วนตัวของบุคคลนั้นไม่สามารถทำได้ ถึงแม้ว่าบุคคลนั้นจะเป็นบุคคลสาธารณะซึ่งเป็นบุคคลที่ประชาชนให้ความสนใจก็ตาม ดังนั้นผู้ประกอบการวิชาชีพสื่อมวลชนจึงไม่ควรนำเสนอข่าวสารที่ก้าวล่วงต่อสิทธิส่วนตัวของบุคคลสาธารณะจนมากเกินไป ถึงแม้ว่าบุคคลสาธารณะจะเป็นที่สนใจของประชาชนทั่วไปก็ตาม จะต้องมิชอบเขตในการนำเสนอข้อมูลต่างๆ ที่บุคคลสาธารณะยินดีที่จะให้นำเสนอ

จากการนำเสนอข่าวสารของผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชนนั้นจึงนำมาสู่การศึกษาในเรื่องของการนำเสนอข่าวสารของสื่อมวลชน โดยสื่อมวลชนนั้นจะด้อมค้อมถึงจริยธรรมแห่งวิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชน และจะต้องมีขอบเขตในการนำเสนอข่าวสาร เพื่อไม่ให้มีการล่วงเกินสิทธิส่วนตัวของบุคคลที่ได้มีการคุ้มครองโดยกฎหมาย และในการใช้เสรีภาพของผู้ประกอบอาชีพสื่อมวลชนนั้นควรนำหลักการของต่างประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น ฝรั่งเศส ที่มีการกำหนดกลไกในการบังคับใช้รัฐธรรมนูญที่มีผลต่อเสรีภาพของผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชน อันเป็นมาตรฐานสากล มาปรับใช้ในประเทศไทยเพื่อหาแนวทางที่เหมาะสมกับประเทศไทย ซึ่งจะทำประเทศไทยสามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

THESIS TITLE	ETHICAL PRINCIPLE AND EXERCISE OF MASS MEDIA LIBERTY IMPACT ON PRIVACY RIGHT
KEYWORDS	MASS MEDIA PROFESSIONAL, PROFESSIONAL ETHICS, PRIVACY RIGHT
STUDENT	SUTHISAK DOKMAINGAM
THESIS - ADVISOR	DR. KRIS WASEENON
LEVEL OF STUDY	MASTER OF LAWS PUBLIC LAW
FACULTY	SCHOOL OF LAW SRIPATUM UNIVERSITY
YEAR:	2019

ABSTRACT

This thesis studies about ethical principle and exercise of mass media liberty impacting on privacy right that is legally recognized in the Constitution of Kingdom of Thailand B.E. 2560 (2017). In general, the mass media professionals are obliged to monitor, examine, quest for news and information and disseminate various information to the public on the ground of people's fundamental right to know and in accordance with public interest.

Problems of presentation of news and information by the mass media professionals must comply with their professional ethics in which mass media entrepreneurs have constituted as self-regulation to control presentation of ordinary people or public people's news and information among their own members. Such presentation of news and information cannot infringe the individuals' privacy right, although the individuals are considered as public people whom ordinary people usually pay attention. The mass media professionals would rather not deem such public-attentive individuals as the public and not overstep excessively such public people's privacy. Presentation of their news and information should take into account of boundary of information relating to matters of their life in which the public people are pleased to open to the public.

Accordingly, presentation of news and information by the mass media professionals should take into account of the mass media professionals' professional ethics, have boundary and not infringe the individuals' privacy rights recognized by law. In addition, the Constitution enforcement mechanism in foreign countries i.e. United States of America, Japan and Republic of France, considered as universal standard should be applied in Thailand in exercise of the mass media's liberty in order to seek for appropriate way for Thai mass media and bring about solve efficiently existing problems.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้เป็นอย่างดีด้วยความกรุณาจากบุคคลหลายท่านผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงต่อ ท่านอาจารย์ ดร. กฤษณ์ วสินนท์ ที่เมตตากรุณารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา และคำแนะนำ ชี้นำ ให้ความคิดเห็น แนวทางต่างๆ ในการเขียนพร้อมทั้งกรุณาตรวจ และแก้ไขอย่างละเอียดมาโดยตลอด จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงมาได้

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ ท่านอาจารย์ ศาสตราจารย์ ดร. เกรียงไกร เจริญธนาวัฒน์ ผู้ทรงคุณวุฒิที่กรุณาสละเวลาอันมีค่าอย่างยิ่งรับเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และได้ให้คำแนะนำ ชี้นำ แนวทางแก้ไขในการเขียนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น และขอกราบขอบพระคุณ ท่านอาจารย์ ดร. กฤษณ์ วสินนท์ ท่านอาจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นิสิต อินทมาโน และท่านอาจารย์ ดร. เอกพงษ์ สารน้อย ที่ให้ความกรุณาเป็นกรรมการวิทยานิพนธ์ และได้ให้คำแนะนำ ชี้นำ แนวทางแก้ไขในการเขียนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาของอาจารย์ทุกท่านเป็นอย่างสูงหาที่เปรียบมิได้

ท้ายที่สุดนี้ ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา ครอบครัว ที่ให้การสนับสนุนให้ ความร่วมช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจทุกสิ่งทุกอย่างให้แก่ข้าพเจ้าอยู่เสมอ วิทยานิพนธ์ฉบับนี้หากมีคุณค่า และประโยชน์ในการศึกษา ผู้เขียนขอแสดงกตเวทิตาต่อบิดา มารดา ครู และอาจารย์ของผู้เขียน ตลอดจนนักวิชาการเจ้าของผลงานทุกเรื่องทุกเล่ม และหากมี ข้อผิดพลาด หรือความบกพร่องประการใด ผู้เขียนขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

สุรัชศักดิ์ ดอกไม้งาม

มหาวิทยาลัยศรีปทุม

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	III
กิตติประกาศ.....	V
สารบัญ.....	VI
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมา และความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์.....	5
1.3 สมมติฐานของการศึกษา.....	6
1.4 ขอบเขตของการศึกษา.....	6
1.5 วิธีการดำเนินการศึกษา.....	6
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
2. แนวคิดและทฤษฎีของสิทธิเสรีภาพ.....	8
2.1 แนวคิดทฤษฎี ความหมาย และประเภทของสื่อมวลชน.....	8
2.1.1 แนวคิดทฤษฎีของสื่อมวลชน.....	8
2.1.2 ความหมายของการสื่อสารมวลชนกับสื่อมวลชน.....	11
2.1.3 บทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชน.....	11
2.1.4. ประเภทของสื่อมวลชน.....	12
2.1.5 ประเภทของเสรีภาพของสื่อมวลชน.....	14
2.1.5.1 เสรีภาพในข่าวสาร.....	15
2.1.5.2. เสรีภาพในการพิมพ์.....	15
2.1.5.3. เสรีภาพในการวิพากษ์วิจารณ์.....	15
2.1.5.4. เสรีภาพในการจำหน่ายแจก.....	15
2.2 สิทธิส่วนตัว.....	16
2.2.1 แนวคิดเรื่องสิทธิส่วนตัว.....	16

บทที่	หน้า
2.2.2 ความหมายสิทธิส่วนตัว.....	16
2.2.3 สิทธิส่วนตัวในบริบทต่างๆ.....	18
2.2.4 ขอบเขตของสิทธิส่วนตัว.....	21
2.2.5 หลักประกันสิทธิส่วนตัว.....	23
2.2.6 คุณค่าของความเป็นส่วนตัว.....	26
2.3 เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น.....	28
2.3.1 ความจำเป็นในการคุ้มครองเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น.....	29
2.3.2 เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นในบริบทต่างๆ.....	29
2.3.3 ขอบเขตของเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น.....	33
2.4 สิทธิความเป็นส่วนตัวของบุคคลสาธารณะ.....	33
2.4.1 ความหมายของบุคคลสาธารณะ.....	33
2.4.2 สิทธิส่วนตัวของบุคคลสาธารณะ.....	35
2.4.3 ข้อยกเว้นสิทธิความเป็นอยู่ส่วนตัวของบุคคลสาธารณะ.....	36
2.5 จริยธรรมวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ.....	37
2.5.1 จริยธรรมวิชาชีพ.....	37
2.5.2 จรรยาบรรณวิชาชีพ.....	42
2.6 องค์กรที่อำนาจในการควบคุมวิชาชีพ.....	43
2.6.1. สภานายความในพระบรมราชูปถัมภ์.....	43
2.6.2 แพทยสภา.....	45
2.6.3 สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์.....	47
3. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเสรีภาพของสื่อมวลชนต่างประเทศ.....	51
3.1 กฎหมายเกี่ยวกับเสรีภาพของสื่อมวลชนของสหรัฐอเมริกา.....	51
3.1.1 หลักการพื้นฐานของเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ.....	52
3.1.2 หลักกฎหมายเกี่ยวเสรีภาพของสื่อมวลชน.....	53
3.1.3 มาตรการในการควบคุมสื่อมวลชน.....	54
3.1.4 การจำกัดสิทธิเสรีภาพในการนำเสนอข่าวสาร.....	62
3.1.5 การคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคล.....	70

บทที่	หน้า
3.1.5.1 พัฒนาการของการคุ้มครองสิทธิส่วนตัว.....	70
3.1.5.2 ความหมายของสิทธิส่วนตัว.....	72
3.1.5.3 การคุ้มครองสิทธิส่วนตัว.....	73
3.1.6 กรอบจริยธรรมวิชาชีพ.....	76
3.2 กฎหมายเกี่ยวกับเสรีภาพของสื่อมวลชนของญี่ปุ่น.....	77
3.2.1 หลักการพื้นฐานของเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ.....	78
3.2.2 มาตรการในการควบคุมสื่อมวลชน.....	80
3.2.3 การจำกัดสิทธิเสรีภาพในการนำเสนอข่าวสาร.....	89
3.2.4 กรอบจริยธรรมวิชาชีพ.....	90
3.3 กฎหมายเกี่ยวกับเสรีภาพของสื่อมวลชนของฝรั่งเศส.....	92
3.3.1 หลักการทางกฎหมายเกี่ยวกับเสรีภาพของสื่อมวลชน.....	92
3.3.2 ลักษณะของเสรีภาพของสื่อมวลชน.....	93
3.3.3 หลักประกันการใช้สิทธิเสรีภาพของสื่อมวลชน.....	94
3.3.4 มาตรการในการควบคุมสื่อมวลชน.....	95
3.3.5 การคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคล.....	96
3.3.5.1 พัฒนาการของการคุ้มครองสิทธิส่วนตัว.....	96
3.3.5.2 ความหมายของสิทธิส่วนตัว.....	98
3.3.5.3 การคุ้มครองสิทธิส่วนตัว.....	107
3.3.6 กรอบจริยธรรมวิชาชีพ.....	109
4. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเสรีภาพของสื่อมวลชนในประเทศ.....	110
4.1 หลักพื้นฐานของเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย.....	110
4.1.1 ความเป็นมาของสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ.....	110
4.1.2 หลักการทางกฎหมายเกี่ยวกับเสรีภาพของสื่อมวลชนของไทยตาม รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย.....	118
4.1.3 เปรียบเทียบรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 กับ พ.ศ.2550 และ พ.ศ. 2540.....	120
4.2 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชน.....	125

บทที่	หน้า
4.2.1 กฎหมายว่าด้วยการพิมพ์ พ.ศ. 2484	125
4.2.2 พระราชบัญญัติการพิมพ์ พ.ศ. 2550	126
4.2.3 พระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ พ.ศ. 2551	132
4.2.4 พระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. 2551	134
4.3 กฎหมายทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชน	137
4.3.1 พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2560	137
4.3.2 ประมวลกฎหมายอาญา	142
4.3.3 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์	147
5. วิเคราะห์ปัญหาหลักจริยธรรมกับการใช้เสรีภาพของสื่อมวลชน	
ที่กระทบต่อสิทธิส่วนตัว	150
5.1 ปัญหาในเรื่องขององค์กรที่มีอำนาจในการควบคุม และดูแลผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชน	150
5.2 ปัญหาในเรื่องของการใช้เสรีภาพของผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชน ไม่มีขอบเขตที่ชัดเจน	155
5.3 ปัญหาในเรื่องของการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของบุคคลที่ถูกกระทำละเมิด โดยผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชน	160
5.4 ปัญหาในเรื่องของสภาพของบุคคลตามกฎหมาย	169
6. บทสรุปและข้อเสนอแนะ	174
6.1 บทสรุป	174
6.2 ข้อเสนอแนะ	176
บรรณานุกรม	179
ประวัติผู้เขียน	184